■ روزنـامه فرهنگی، اجتمـاعی صبـح ایـران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام‌جم)

پنجشنبه ۷ شهریور ۱۳۹۸ | ۲۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۴۶۸ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Thursday - 2019 August 29

حدیث روز: بحارالانوار

امام محمد باقر(ع): پشت سر برادران (دینی) خود دعا کن که این کار روزی را به طرف تو سرازیر می‌کند.

پلک احساس: شهریار

ای کعبه دری باز به روی دل ما کن
وی قبله دل و دیده ما قبله نما کن

امروز در تاریخ:

- رحلت آیت‌ا... سیدشهاب‌الدین مرعشی نجفی، مرجع بزرگ تقلید شیعیان (۱۳۶۹ ش)
- انقراض دولت بنی‌امیه پس از قتل مروان، آخرین خلیفه اموی (۱۳۲ ق)
- تولد موریس مترلینگ، نویسنده و فیلسوف معروف بلژیکی (۱۸۶۲م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۰۵ | غروب آفتاب: ۱۹/۳۷
اذان مغرب: ۱۹/۵۵ | نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۲۱
اذان صبح (فردا): ۵/۰۶ | طلوع خورشید (فردا): ۶/۳۴

پیش‌بینی آب و هوا جمعه

تهران	ایلام	اراک	اصفهان	بوشهر	سنندج	شهرکرد	مشهد
۳۷ / ۲۵	۳۷ / ۲۱	۳۶ / ۱۲	۳۷ / ۱۷	۳۸ / ۲۹	۳۸ / ۱۶	۳۴ / ۱۰	۳۶ / ۱۹

حکمت ۴۶۱: نهج‌البلاغه

- غیبت کردن، تلاش ناتوان است.

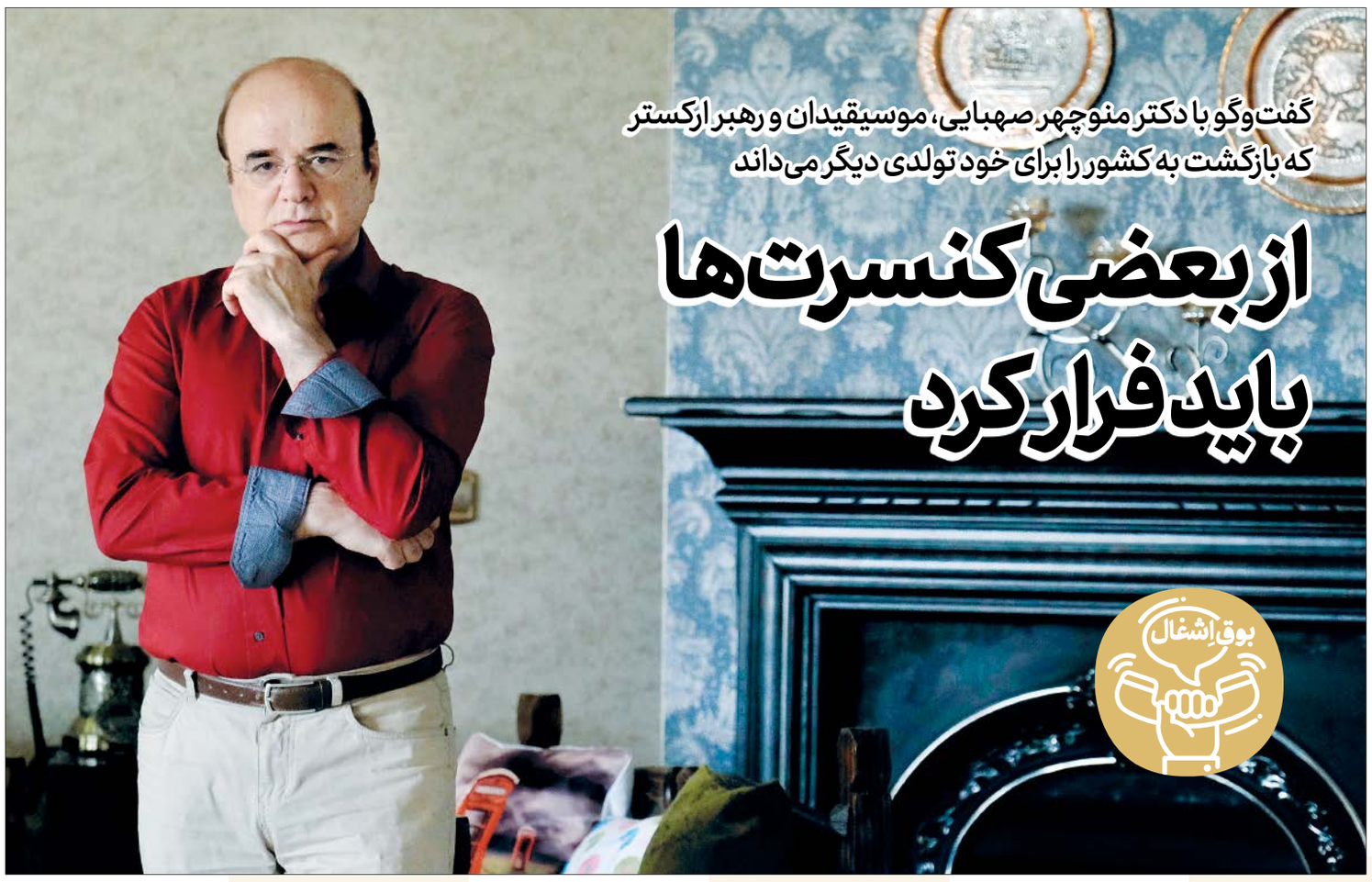

عکس: جاوش هماوندی | جام جم

گفت‌وگو با دکتر منوچهر صهبایی، موسیقیدان و رهبر ارکستر که بازگشت به کشور را برای خود تولدی دیگر می‌داند

از بعضی کنسرت‌ها باید فرار کرد

بوق اشغال

علی مظاهری
روزنامه‌نگار

بای بسم‌ا...

اگر نبود دل‌افروزی آنتون کادلِتس، الآن منوچهر صهبایی، استاد موسیقیدان نبود که از همان دوران (دیپلم هنرستان عالی موسیقی) موفقیت برایش به نوعی عادی شود، شاید به سخن خودش دامپزشك می‌شد یا باغبان البته از شاعرهاشان، تازه اگر امکانات فراهم بود.

«هنرستان به من هورن دادند منتها اِشمیدِل، آموزگارِ این ساز برگشته بود اتریش، در یك سال چهار تا معلم عوض کردم. داستانش طولانیه، می‌خواستم از هنرستان برم تا این که روزی نشسته بودم جلوی ساختمان (که الان شده باغ تالار وحدت، خیلی قشنگ بود با معماری قرن ۱۹ اروپا که بی جهت خرابش کردند و آن همه زیبایی را به فنا دادند.) کادلِتس رد می‌شد سلام دادم گفت: چه سازی می‌زنی؟

- هورن.

- دوست داری؟

- نه!

- می‌دونی اُبوا چی هست؟

- نه.

- بیا کلاس گوش کن.

و...

به خاطر انسانیت و رفتارش جذب شدم، برخلاف معلم‌های ایرانی، خوش‌اخلاق و خوش‌رو و مهربان بود به خاطر شخصیت و حالت متمدنانه‌اش موندم هنرستان و...»

و اما...

دل‌مان مثلا خوش بود که بام تهران است و از ولنجك این سپهرزیستِ دودآلوده زیبایی دیگری دارد و... تا این که دل‌انگیزی پُر و پیمان منظره‌اش از فرازِ کوهپایه‌ای در دارآباد، افق کاشانه استاد، چشم‌مان را شُست. دکتر منوچهر صهبایی که از جهان‌دیدگان است، درباره تهران و منظرِ شب‌هاش چنین سخنی دارد: از قشنگ‌ترین شهرهای دنیاست ولی از دور خوبه! نباید واردش بشی!

اما درباره واردشدن به این گفت‌وگو استاد گوشزدمان کرد:

سؤال‌هایی که می‌کنین موضوع‌های خیلی پیچیده‌ایه

حس همیشه؟
شکوفایی خوشبختی.

احساس ارزشمندی به خاطر؟
زحمات درگذشته.

احساس سرافرازی به خاطر؟
بی‌آزار بودن.

پیروزمندی به خاطر؟
این احساس را هرگز نداشتم.

احساس ناامیدی به خاطر؟
بی‌لیاقتی دیگران.

احساس تولد دوباره به خاطر؟
برگشت به ایران.

قدردانی به خاطر؟
زنده بودن.

افتخار به خاطر؟
خدماتی که همیشه انجام داده‌ام.

شایستگی به خاطر؟
آنچه به دست آورده‌ام.

سپاس به خاطر؟
نفس کشیدن.

احساس سرشاری و غنای روح به خاطر؟
بی‌نیازی.

دلتنگی به خاطر؟
وطنم.

به عنوان یك ایرانی جهان‌دیده توصیه می‌کنید که؟
سعی کنید وطن خود را بسازید.

و با همین عنوان، چی را نمی‌پذیرید؟
بدگویی از خدمتگزاران داخلی هنگام اقامت در خارج.

برخی دوتابعیتی‌اند بی‌هیچ عِرقی به وطن؟
در کشور ما کسانی هستند که دارند خاك و دود می‌خورند و خدمت می‌کنند، دیگرانی هم هستند...

احساس وطن؟
از روزی که پایم را از ایران بیرون گذاشتم در کنار همه مشغولیت‌هایم در یك گوشه مغزم همیشه این آرزو بود که روزی برگردم، ولی همه این جوری نیستند می‌دانم.

راز شادمانه و باطراوت زیستن؟
بی‌نیازی.

جذاب و باارزش است؟
زندگی.

ژرفایی باور نکردنی از هستی را زیستن؟
احساس این که هستی و دوستت دارند.

نشانه‌هایی از روح شکنجه‌دیده؟
فداکار و قوی بودن.

کسانی که به تمجید و تحسین وقعی نمی‌گذارند؟
حقیقت‌بینان.

ارزشی برایش قائل نیستید؟
حرف‌های بعضی از مردم.

تضمین کیفیت کار هنری است؟
بیان‌کنندگی.

بهترین است؟
صداقت.

شگفت‌انگیزترین است؟
افکار و رفتار بعضی آدم‌ها.

کمیاب‌ترین است؟
درستکاری.

آسان‌ترین است؟
بی‌خیالی.

شایسته‌ترین؟
کشاورزی.

خواستنی‌ترین؟
بی‌ریایی.

زیبنده‌ترین؟
سادگی.

به کمال و کامل‌ترین؟
خدا.

هنرمند نادر؟
خلاق و آفرینشگر.

ارزش دارد دوباره و دوباره به آن بپردازید؟
روزهای زندگی.

کسی که دوستدار روزگار خود نیست؟
بدبین.

برعکس؟
(باخنده) خب معلوم است دیگه خوشبین.

تقلید هنری از پیشینیان؟
نوعی دزدی.

نمادقدردانی؟
نگاهی زیبا.

اگر استاد صهبایی نبودید، چه می‌شدید... کدام هَستیور؟
یك پرنده آزاد.

لذت‌پذیرفتن یادگاری؟
کمتر است از سال‌های دلتنگی بعد از دریافت آن.

وقتی خواستنی‌ترین چیز زندگی‌تان پیش‌تان است، اما نمی‌شود، در دسترس نیست؟
بزرگ‌ترین غم روزگار.

شما را وا می‌دارد چشم از طبیعت برندارید؟
تحسین زیبایی.

بسیار به ندرت دیده می‌شود این روزها؟
آدم درست.

تشکر از او را از دست نخواهید داد؟
کاش می‌توانستم از مادرم...

قطعا دیدارش را به هرچیزی ترجیح می‌دهید؟
قطعا!

مردم را وادار به فکرکردن می‌کند؟
(باخنده) تورم (البته خنده نداره گریه داره).

شما را قادر ساخت بیافرینید و خلاقیت به خرج دهید؟
دلتنگی‌ها.

از ضروریات زندگی هرچند به چشم نیاید؟
قلبی عاشق.

یك امر بسیار کلیدی؟
بخشندگی.

به او اعتماد نمی‌کنید؟
مردم و حرف‌هایشان.

به او اعتماد دارین؟
داشتم، دیگه ندارم.

چند درصد از روح یك موسیقیدان سکوت است؟
بعضی مواقع، صددرصدش.

اصلا کار سختی نیست؟
بد بودن.

از نزدیك‌ترین دوستان‌تان؟
ندارم.

با ایرج صهبایی نسبت فامیلی دارید؟
پسرعمو.

برایتان احترام برانگیز است؟
چه چیزی...؟!

زیباترین کارهای شما؟
تا حالا موفق به انجامش نشده‌ام.

یك خاطره چندسطری؟
خوبش را نمی‌توان گفت و بدش گفتن ندارد.

به عنوان کسی که جهان‌دیده است ویژگی خوب ایرانی‌ها به ترتیب اولویت؟
ویژگی‌ها بسیارند.

ویژگی سوئیسی‌ها؟
درستکاری و دقت در کارها.

روزگار و مرام کدام ملت دنیا برایتان جالب بود؟
کشورهای جنوب شرقی آسیا و برخی قبایل هند که حتی به یك گاو و میمون هم صدمه نمی‌زنند.

از زیباترین تجربه‌هایتان در فراسوی مرزها؟
دوستان بافرهنگ.

یك پند مشفقانه استادانه؟
هرگز از کار خود راضی نباش.

این موسیقی را بارها شنیدید باز ترجیح می‌دهید بشنوید؟
تقریبا تمام رِپرتوآر موسیقی کلاسیك.

از موفق‌ترین چهره‌های موسیقی ایران در آهنگسازی؟
همگی و هیچ‌کس.

از صداهایی که بسی برایتان دلنشین است؟
صدای امواج دریا.

جغرافیای روح شما؟
زمین را ترجیح می‌دهم.

کجای روح شما را نمی‌توان با کلمه‌ها وصف کرد؟
نیك خواهی‌اش را.

از منابع الهام؟
عشق.

مهم‌ترین کار نکرده؟
نوشتن زندگینامه‌ام.

در پاسخ به پرسش‌های جناب عزرائیل چه می‌گویید؟
اگر زودتر از وقت نیاید لبخند می‌زنم.

موسیقی ما کی قرار است صدایش درآید و گوش فلك را بنوازد؟
هیچ‌وقت، چون یك موسیقی سنتی و محلی است و در صدف خودش باید گوهر بسازد.

بیشترین تاثیرپذیری خلاقانه‌تان از؟
دانش و عشق است.

داستان زندگی‌تان در چند کلمه؟
تحصیل، تمرین، کوشش و کار.

تنهایی درون‌تان را با کی و چه قسمت می‌کنید؟
با موسیقی و ادبیات.

از نیازهای ابدی روح؟
آرامش.

و انسان...؟
آسایش.

در میانسالی به جهان چه جوری نگاه می‌کنید و به زندگی؟
با تأسف.

رنگ جهان کی برای شما از همیشه واقعی‌تر است؟
وقتی به رفتگان‌مان می‌اندیشم.

و چه هنگام فانتزی‌تر؟
زمانی که هستی را حس می‌کنم.

نقش رویاها در زندگی هنری‌تان؟
مهم‌ترین.

کی محبت‌تان گُل می‌کند؟
زمانی که محبت می‌بینم.

صدای ساز شما چه می‌سُراید؟
آوای دلتنگی.

از معضلات ما در حوزه موسیقی علمی؟
بی‌اطلاعی.

موفقیت؟
خوشایند است، اما هیچ‌وقت مغرور نشدم.

شده خودتان را متفاوت ببینید به خاطر روند روزافزون موفقیت؟
هیچ‌وقت جنبه‌ام را از دست نداده‌ام. همیشه پایم را روی زمین نگه داشته‌ام. رویا بهم دست نداده که چنین و چنان.

به عنوان یك انسان موفق الان چه می‌گوید؟
شاید با موفقیت‌های کمتر امروزه راحت‌تر زندگی می‌کردم، چون در اطرافم کمتر حسادت بود و در دسترس‌تر بودم.

ایرانی بودن را تقویت می‌کند؟
داشتن فرهنگ اجتماعی بیشتر که در ایران واقعا ضعیف است.

خویشتن یك هنرجوی جوان را نارسا می‌کند و می‌شکند؟
آدم اولین نفری نباشد که از کار خودش راضی باشد. سعی کند آخرین نفر باشد تا همیشه سعی کند پیشرفت کند.

رمز پیشرفت؟
این که به‌خصوص خودتان از کارتان راضی نباشید هرچند همه خوش‌شان بیاید.

نقش تشویق در گسترش موسیقی کلاسیك؟
خیلی مهم است.

از نیازهایش؟
کسی نیست بتواند نقدی بنویسد از این کنسرت‌ها که متخصصانه و درست باشد.

برای رشد و اعتلای موسیقی علمی جهانی در ایران؟
داشتن فرهنگی وسیع‌تر و نداشتن این همه عقده و جاه‌طلبی.

جاه‌طلب‌های بی‌هنر و مایه؟
مخرب.

راهکاری برای تعالی موسیقی کلاسیك کشورمان؟
با یك کلمه نمی‌شود توضیح داد از پایه خراب است.

وقتی قدر هنر را نمی‌دانند باید چه کار کنیم؟
بنشینیم گریه کنیم.

هنرمند کجا قدر می‌بیند و بر صدر می‌نشیند؟
بستگی دارد به فرهنگ و سابقه و بیداری یك جامعه.

هنرمند نگران؟
این که زیرآب همدیگر را بزنند، اذیت بکنند و توطئه کنند در جامعه خیلی زیاد است.

احساس خوشبختی و خوشحالی؟
وقتی انسان احساس می‌کند انتخاب شده از دیگران برتر است یا پَسِش نزدند.

دل‌تان برایش شور می‌زند؟
دخترم.

از کتاب‌های خاطره‌ساز دوران کودکی شما که برای فرزندتان می‌خواندید و تشویق می‌کنید بخواند؟
دختر من با این سِن کم، دختری امروزی است و توجه‌اش بیشتر به موبایل و لپ‌تاپ است و کمتر به کتاب؛ خیر!

پیشنهاد نامی برای یك کودك؟
بَدی.

بهترین اسم؟
این انسان است که از نام خودش بهترین یا بدترین را می‌سازد.

آرزویتان برای فرزندتان؟
رضایت از زندگی.

بنیادی‌ترین برنامه‌ریزی‌تان برای بیمه‌کردن آینده‌اش؟
زندگی در محدودیت‌های آزادی.

از شیرین‌ترین روزهای هنروزی؟
روزی که سر تمرین یا اجرا می‌روم.

توصیف گذران یك روز از روزهای هفته گذشته؟
روزی که از آپارتمان کارم بیرون نرفتم و در خود غرق بودم، بهترین روز بود.

ترجیح‌تان در انتخاب همسفر برای سفر دورِ دنیا؟
کسی که به جای چمدانش در دست، آرامش را در وجودش حمل کند.

چقدر باور دارید به سرنوشت؟
تا حد زیادی با این که معتقدم انسان تا ۸۰ درصد از زندگی‌اش را خودش می‌سازد.

آیا همه کارها را برای سفر آن دنیا کرده‌اید و الك‌ها را آویخته‌اید؟
هنوز قبرم را در بهشت زهرا نخریده‌ام. خیلی گران شده. دیگر کسی نمی‌تواند بخرد. (با بسی خنده)

به خلوت‌تان راهش نمی‌دهید؟
یأس و نومیدی.

باور به شانس و کوشش چند درصد؟
هر دو لازمند (به ترتیب) به نسبتِ ۳۰ به ۷۰ درصد.

غیر از خانه‌تان، کدام مکان را برای ماندن و زیستن برمی‌گزینید؟
خانه دوست را.

یك راه بی‌پایان که رهروان اندکی دارد؟
عشق واقعی.

از شعر بزرگان این کهن بوم و برکه سریع یادآوری می‌کنید؟
دگرش چو باز بینی، غم دل مگوی سعدی / که شب وصال، کوتاه و سخن، دراز باشد

و شعار زندگی شما؟
بزرگ‌منشی و بخشندگی، توجه به طبیعت و موجوداتی که به آن نیاز دارند و خودشان از این موضوع بی‌خبرند.

موسیقی ما و موسیقی بعضی‌ها

فاصله کنونی با دوران شکوفایی موسیقی کلاسیك ایران؟
خیلی.

وقتی موسیقی، دستِ بی‌تخصص‌ها ست؟
همینی می‌شود که الآن شاهدش هستیم.

وقتی بی‌تخصص‌ها برای موسیقی تصمیم می‌گیرند؟
این دیگه از آن بدتر.

از ندانم‌کاری‌های اساسی در این حوزه؟
فقدان مدیریت تخصصی.

یك انتقاد از فضای موسیقی کلاسیك ایران؟
در تمام سالن‌های کنسرت پُر است از بلندگو. شما دیگر فضا ندارید فقط سروصدا و هیاهو دارید.

و در هجوم این هیاهوی غوغایی اطراف؟
دل‌تان می‌خواهد گوش‌تان را بگیرید و فرار کنید.

اگر جهان یك ارکستر سمفونیك بود، چه می‌ساختید یا می‌نواختید؟
سرود عشق و صداقت.

تضمین ماندگاری اثر است؟
کیفیت هنری آن.

از چیزهایی که در خانواده‌ها مُدشده و شما نمی‌پسندید؟
سروصدای گوشخراش در شب‌های تولد و جشن‌ها.

وقتی برای دلتان می‌نوازید

هوای تازه

۱۰ سوال داغ

۰۱	۰۲	۰۳	۰۴	۰۵	۰۶	۰۷	۰۸	۰۹	۱۰
احساس خوشبختی به‌خاطر؟ بودن.	احساس شکست به‌خاطر؟ قدرناشناسی‌ها.	احساس انرژی فراوان به‌خاطر؟ مفیدبودن.	احساس همدردی به‌خاطر؟ قلبی‌رؤوف.	احساس سربلندی به‌خاطر؟ نگرفتن هیچ‌کمکی از هیچ‌کسی در زندگی.	احساس دین‌وایمان به‌خاطر؟ نیاز به داشتن حامی.	احساس بدهکاری به‌خاطر؟ نیکی‌های نکرده.	احساس تنهایی به‌خاطر؟ یادروزهای وصال.	احساس غربت‌وغریبانگی به‌خاطر؟ ایرانی‌بودن.	احساس تعجب به‌خاطر؟ سطح‌فرهنگ‌اجتماعی.